

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoCsp/9/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124349500
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:6124349500.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Lenky Konštiakovej, v spore žalobcu: 365.bank, a.s., IČO: 31 340 890, so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., IČO: 47 232 471, so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X/XX, XXX XX D., o zaplatenie 21.303,18 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 19Csp/2/2025-88 zo dňa 23. apríla 2025, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a **vec v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica v rámci upomínacieho konania sa žalobca domáhal od žalovanej zaplatenia istiny vo výške 21 303,18 eur, úroku vo výške 8 061,07 eur, úroku z omeškania vo výške 43,11 eur, úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 21 267,18 eur od 19.7.2023 do zaplatenia a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 460,64 eur. Súčasne sa domáhal priznania nároku na náhradu trov konania.

2. V žalobe uviedol, že so žalovanou uzatvoril dňa 28.12.2020 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej peňažné prostriedky vo výške 24000 eur. Žalovaná sa zaviazala žalobcovi tieto peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť mu úroky, úver však riadne nesplácala. Žalobca žalovanú upozornil na možné vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru a keďže žalovaná na upozornenie nereagovala, vyhlásil dňa 18.7.2023 s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaná nijakú úhradu nevykonala. Žalobca sa voči žalovanej domáha zaplatenia istiny predstavujúcej rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 24 000 eur a úhradami žalovanej započítanými na istinu. Ďalej žiada zaplatiť zmluvné úroky, ktoré boli v zmluve dojednané vo výške 11,50 % ročne. S poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.6.2020 si žalobca požadované úroky vyčíslil na sumu 8 061,07 eur uvádzajúc, že za riadneho plnenia by žalovaná zaplatila na úroky sumu 12 670,58 eur, z úhrad ňou vykonaných žalobca započítal sumu 4 609,51 eur, rozdiel predstavuje sumu 8 061,07 eur. Žalobca sa domáha zaplatenia poplatkov vo výške 36 eur poukazujúc na uzavretú zmluvu a sadzobník poplatkov. S poukazom na ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. si žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie úrokov z omeškania, ktoré za dobu omeškania od poskytnutia úveru do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vyčísluje na 43,11 eur a zároveň žiada priznať mu z nesplatennej istiny úveru ďalšie úroky z omeškania až do zaplatenia dlžnej sumy.

3. Na výzvu upomínacieho súdu žalobca doplnil, že pred samotným poskytnutím úveru skúmal platobnú schopnosť žalovanej v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., výšku a príjem žalovanej overoval prostredníctvom Sociálnej poisťovne i zo spoločného registra bankových informácií. Žalobca zohľadnil informácie poskytnuté žalovanou, ktorá pri poskytnutí úveru uviedla, že je slobodná a nemá

žiadnu vyživovaciu povinnosť k deťom. Žalobca takto získané informácie dosadil do vzorca na výpočet limitu ukazovateľa schopnosti splácať úver a dospel k hodnote 0,98. Žalobca vzhľadom na uvedené má za to, že dostatočne splnil povinnosť skúmať bonitu žalovanej.

4. Dňa 14.10.2024 vydal Okresný súd Banská Bystrica platobný rozkaz sp. zn. 28Up/1139/2024, ktorým žalobe vyhovel v plnom rozsahu.

5. Platobný rozkaz sa nepodarilo doručiť žalovanej do vlastných rúk ani po vykonaných šetreniach. Žalobca navrhol pokračovať v konaní v zmysle § 10 ods. 1, 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Platobný rozkaz sa tým zrušil zo zákona a vec bola postúpená Okresnému súdu Nitra ako súdu miestne príslušnému na jej prejednanie podľa § 13 v spojení s § 14 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

6. Okresný súd Nitra zisťoval pobyt žalovanej lustráciami v súdnych registroch. Žalovanej žalobu s prílohami doručil zverejnením na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu dňa 20.1.2025 v súlade s ust. § 116 ods. 1, 2 CSP.

7. Žalovaná sa k žalobe písomne nevyjadrila, neuviedla rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, nepripojila žiadne listiny a neoznačila nijaké dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ak by uplatnený nárok v celom rozsahu neuznávala.

8. Napadnutým (zhora v záhlaví tohto rozhodnutia označeným) rozsudkom Okresný súd Nitra ako prvoinštančný súd – súd prvej inštancie podanú žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol (I.) a súčasne (výrokom II.) o nároku na náhradu trov konania medzi stranami sporu navzájom rozhodol tak, že žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania (proti žalobcovi).

9. Skutkový stav sporu súd prvej inštancie zistil nasledovne:

9.1. Medzi žalobcom podnikajúcim pod obchodným menom Poštová banka, a.s. (zmena obchodného mena od 3.7.2021) ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom bola dňa 28.12.2020 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička, č. zmluvy 2026972847, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 24 000 eur, ktorý bol úročený úrokovou sadzbou vo výške 11,50 % ročne. Žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver splatiť v 96 mesačných splátkach po 410,80 eur, počnúc prvou splátkou splatnou 15.1.2021. Dátum konečnej splatnosti úveru bol dojednaný na deň 15.12.2028. V zmluve bola uvedená RPMN banky vo výške 14,60 %, priemerná RPMN na trhu podľa zmluvy činila 9,05 %.

9.2. Z listiny označenej ako Upozornenie - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 21.6.2023 mal súd preukázané, že žalobca žalovanú upozornil, že podstatným spôsobom porušila ustanovenia Zmluvy o úvere č. 2026972847, na ktoré žalovanú upozornil predchádzajúcou upomienkou. Žalobca tu ďalej uviedol, že v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je ku dňu 21.6.2023 pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 2 030,64 eur pozostávajúca z omeškanej splátky vo výške 2 003,64 eur, poplatkov vo výške 27 eur a poistného 0 eur. Žalovaná bola vyzvaná na zaplatenie uvedenej sumy v lehote do 15 kalendárnych dní od doručenia predmetnej výzvy s tým, že v prípade, ak nedôjde k úhrade uvedenej sumy dlžného záväzku, banka je oprávnená vyhlásiť úver za predčasne splatný a žiadať od žalovanej úhradu celej úverovej pohľadávky, resp. banka bude môcť postúpiť úverovú pohľadávku voči žalovanej inej osobe.

9.3. Z Výzvy žalobcu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 18.7.2023 bolo preukázané, že žalobca ku dňu 18.7.2023 vyhlásil úver za predčasne splatný v celom rozsahu a zároveň vyčíslil dlh žalovanej sumou vo výške 23 191,53 eur (dlžná istina 21 267,18 eur, úrok 1 888,35 eur, poplatky za upomienky 36 eur) a vyzval žalovanú k úhrade uvedenej sumy v lehote do 10 kalendárnych dní od doručenia predmetnej výzvy.

9.4. Podľa predložených obálok bola doporučená listová zásielka žalobcu č. E. zasielaná žalovanej vrátená späť odosielateľovi ako neprevzatá v odbernej lehote dňa 17.7.2023 a ďalšia doporučená listová zásielka č. F. zasielaná žalovanej bola vrátená späť odosielateľovi ako neprevzatá v odbernej lehote dňa 9.8.2023.

9.5. Z predložených ePotvrdeniek bolo preukázané odoslanie doporučenej zásielky 2. triedy žalovanej dňa 19.7.2023 (zásielka F.) a dňa 23.4.2024 (zásielka E.).

9.6. Predžalobná výzva právneho zástupcu žalobcu zo dňa 10.5.2024 preukazuje, že žalovaná bola vyzvaná na úhradu dlhu splatného dňa 17.5.2024 vo výške 26 557 eur aj právnym zástupcom žalobcu. Podľa priloženého rozpisu dlhu bol vyčíslený aktuálny dlh k 17.5.2024 vo výške 26 557 eur tak, že pozostával z istiny 21 267,18 eur a neuhradeného úroku a úroku z omeškania 5 289,82 eur.

9.7. Z Aktuálneho stavu úveru ku dňu 7.5.2024 vyplýva výška úveru 24 000 eur, splatené 2 732,82 eur, celková istina 21 267,18 eur. Súčasťou tohto prehľadu je záznam o úhradách jednotlivých splátok a ich započítaní na istinu, úroky a poplatky. Z prehľadu je zrejmé, že žalovaná poskytnutý úver riadne a včas nesplácala, opakovane sa dostávala do omeškania s úhradami splátok.

10. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na zistený skutkový stav sporu, citované ustanovenia Obchodného zákonníka (zákon č. 513/1991 Zb. - § 497 a § 499), citované ustanovenia Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. - § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1 a 9 a § 565) a zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov č. 129/2010 Z. z. (§ 1 ods. 1 a 2), odôvodnil nasledovne:

10.1. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že právny vzťah medzi stranami sporu bol založený na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. 2026972847 zo dňa 28.12.2020 uzavretej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom. Tento právny vzťah je vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho nielen podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.), ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon č. 129/2010 Z. z.). Predmetnú zmluvu totiž uzatváral žalobca ako právnická osoba v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaná ako fyzická osoba - nepodnikateľ. Uzavretú zmluvu teda súd posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

10.2. V konaní nebolo sporným, že žalobca na základe predmetnej zmluvy o úvere žalovanej poskytol peňažné prostriedky v sume 24 000 eur (úver), ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach. Žalovaná uvedenú povinnosť nedodržala, splátky riadne a včas neuhrádzala. Žalobca výzvou zo dňa 21.6.2023 s poukazom na ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka žalovanú vyzval na zaplatenie omeškanej splátky vo výške 2 003,64 eur a poplatkov vo výške 27 eur s tým, že ak k úhrade sumy dlžného záväzku spolu vo výške 2 030,64 eur nedôjde, je oprávnený vyhlásiť úver za predčasne splatný. Žalobca vyhlásil ku dňu 18.7.2023 predčasnú splatnosť úveru, čo žalovanej oznámil listom z toho istého dňa. Odoslanie výzvy zo dňa 21.6.2023 a oznámenia obsahujúceho informáciu o zosplatnení úveru zo dňa 18.7.2023 žalobcom žalovanej žalovaná nenamietala, uvedené preukazuje ePotvrdenka predložená žalobcom.

10.3. Po preskúmaní listinných dôkazov, ktoré žalobca na podporu svojich tvrdení o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru predložil, dospel súd k záveru, že žalobca účinné zosplatnenie úveru ku dňu 18.7.2023 podľa § 565 Občianskeho zákonníka za splnenia podmienky podľa 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, nepreukázal. Peňažné nároky, ktoré si žalobca voči žalovanej v tomto konaní uplatňoval, a ktoré žalobca odvodzoval od zosplatnenia úveru, tak nie je možné žalobcovi priznať.

10.4. Pri posudzovaní splnenia podmienok pre platné zosplatnenie úveru súd predložené listinné dôkazy vyhodnocoval v zmysle záverov aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (rozsudok 5Cdo/188/2023

zo dňa 31.7.2024, uznesenie 5Cdo/197/2022 zo dňa 26.6.2024, uznesenie 6Cdo/15/2023 zo dňa 25.4.2024), ktoré možno považovať za ustálenú súdnu prax. Najvyšší súd SR napr. v uznesení sp. zn. 5Cdo/197/2022 uviedol: „Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 OZ je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Z ustanovenia § 565 veta druhá OZ vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatennej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 OZ). V prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, pre platný úkon zosplatenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už v tejto výzve (upozornení spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva) presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne môže zosplatiť celý dlh. Identifikácia splátky je potrebná z dôvodu identifikácie prvého dňa plynutia premičacej doby, ale i pre potrebu vedomosti dlžníka o tom, zaplatením akej sumy zabráni zosplateniu úveru (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/149/2021). Je to podstatná informácia najmä v situáciách, pokiaľ predtým došlo k čiastočnému plneniu a dlžná suma sa mohla kumulatívne tvoriť aj dlhšie, pričom ale neboli naplnené podmienky, kedy by mohol byť úver zosplatený celý. Ak veriteľ oznámi iba dlžnú sumu s upozornením na možnosť zosplatenia celého úveru, môže byť spotrebiteľ pomýlený a v dôsledku informačnej asymetrie môže byť poškodený.“

10.5. S poukazom na závery aktuálnej judikatúry možno dospieť k záveru, že v prípade dlhu splatného v splátkach v spotrebiteľských vzťahoch je oprávnenie veriteľa vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru sprísnené úpravou § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Znamená to, že k uplatneniu práva na predčasné zosplatenie úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka môže dôjsť len vtedy, ak je splnená okrem iného podmienka omeškania úhrady konkrétnej splátky po dobu troch mesiacov a neuhradenie tejto splátky ku dňu zosplatenia úveru ani na výzvu veriteľa. Splatnosť celého dlhu nastáva, keď veriteľ o úhradu celého dlhu požiadal a nie od okamihu, kedy tak urobiť mohol. Splatnosť celého dlhu totiž nenastáva automaticky a v prípade, ak veriteľ právo úver zosplatiť nevyužije, naďalej platí dojednanie o plnení v splátkach, pričom právo veriteľa o zosplatenie celého zostatku dlhu sa posúva na obdobie po splatnosti ďalšej neuhradenej splátky. Ak Občiansky zákonník v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka hovorí o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr v lehote po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, musí ísť vždy o konkrétnu splátku, pretože len v takomto prípade je možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom.

10.6. Žalobca v Upozornení - Výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 21.6.2023 žalovanú vyzýva na úhradu sumy vo výške 2 030,64 eur a uvádza, že táto suma pozostáva z omeškanej splátky vo výške 2 003,64 eur, poplatkov vo výške 27 eur a poistného 0 eur. Z uvedeného oznámenia nie je vôbec zrejmé, na úhradu ktorej konkrétnej splátky, pre nezaplatenie ktorej v stanovenej lehote žalovanej hrozilo zosplatenie úveru, bola žalovaná vyzvaná. Pokiaľ bola v Zmluve o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička zo dňa 28.12.2020 mesačná splátka úveru stanovená na sumu vo výške 410,80 eur, nemožno z Výzvy na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 21.6.2023 vôbec zistiť, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky (podľa výzvy vo výške 2 003,64 eur) v lehote stanovenej v predmetnom upozornení, žalobca úver zosplatiť. Žalovanej tak nebola poskytnutá možnosť, aby po doručení predmetnej výzvy zmarila prípadné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zaplatením konkrétnej splátky. Výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 21.6.2023 je neurčitý právny úkon. Súd dodáva, že neurčitým právnym úkonom je aj Výzva žalobcu na úhradu dlžnej sumy zo dňa 18.7.2023 obsahujúca informáciu o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, pretože ani z tohto právneho úkonu nevyplýva, s ktorou splátkou mala byť žalovaná v omeškaní viac ako 3 mesiace a takéto omeškanie malo byť v zmysle naplnenia dikcie ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka dôvodom na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru.

10.7. Pretože súd dospel k záveru, že k platnému zosplateniu úveru žalobcom nedošlo, ďalej skúmal, či je možné žalobcovi priznať aspoň neuhradené splátky splatné v čase rozhodnutia súdu. S poukazom na ust. § 216 CSP a aktuálnu judikatúru však uvedené možné nie je. Vychádzajúc z ustanovenia § 216 CSP je potrebné uviesť, že civilné sporové konanie je ovládané (okrem iného) dispozičným a prejednávacím princípom. Predmet konania vymedzuje žalobca tak, že určuje konkrétny právny vzťah, konkrétny nárok z daného právneho vzťahu a vymedzuje aj druh, výšku alebo rozsah plnenia, ktoré z daného nároku žiada priznať. V súlade s autonómiou súkromnoprávných vzťahov súdy neposkytujú ochranu právnemu vzťahu, právu ani nároku na plnenie, o ochranu ktorého žalobca nežiadal a súd sa

preto nemá v sporom konaní vecne zaoberať iným právnym vzťahom, iným právom ani iným plnením (čo do druhu alebo výšky), než aké sú uvedené v žalobe a nemôže priznať iné plnenie, ako je žiadané v petite žaloby. V posudzovanom spore žalobca odvodzoval svoj nárok od predčasného zosplatnenia úveru, ktoré súd vyhodnotil ako neplatný právny úkon. Ak bola žaloba skutkovo odvodená od zosplatnenia celej sumy úveru, nie je možné žalobcovi priznať zaplatenie jednotlivých (niektorých splátok), pretože priznanie takéhoto nároku by odporovalo zásade ne ultra petitum špecifikovanej práve vo vyššie popísanom ustanovení CSP. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/85/2021 zo dňa 12.2.2024, v ktorom dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd po tom, ako dospel k záveru, že nedošlo k splneniu podmienok zosplatnenia úveru, priznal veriteľovi nárok na nezaplatené splátky spotrebiteľského úveru s príslušenstvom. Najvyšší súd SR v predmetnom rozhodnutí (v bode 20.) uviedol, že „odvolací súd svojím postupom pri posudzovaní žalobou uplatneného nároku žalobkyne prekročil rámec ňou vymedzeného petitu, pretože jej priznal plnenie z iného skutkového základu, než aký bol vymedzený v žalobnom návrhu. Aj keď sa bezpochyby žalobkyňa domáhala priznania plnenia z rovnakej zmluvy, aká bola oboznámená prvoinštančným a odvolacím súdom, po skutkovej stránke v žalobe jasne tvrdila, že došlo k zosplatneniu poskytnutého úveru a v uvedenom smere produkovala k svojim tvrdeniam aj dôkazy. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel, majúc za to, že k zosplatneniu úveru došlo, avšak odvolací súd bol naopak názoru, že zosplatnenie úveru je neplatné. Pokiaľ napriek uvedenému bez procesnej aktivity žalobkyne, ktorá sa na jediné pojednávanie nariadené odvolacím súdom nedostavila, tejto priznal časť uplatneného nároku v spore (spolu s príslušenstvom), v ktorom nemohol prekročiť návrhy strán (§ 216 CSP), navyš s ochranou slabšej strany, ktorou bol žalovaný, porušil tým zásadu „ne ultra petitum“, čím porušil právo žalovaného na spravodlivý proces.“ Predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR bolo predmetom prieskumu zo strany Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vo svojom rozhodnutí ústavnú sťažnosť odmietol (uznesenie I. ÚS 528/2024 zo dňa 2.10.2024).

10.8. Pretože súd dospel k záveru o neplatnosti zosplatnenia úveru, od ktorého žalobca odvodzoval svoje nároky uplatnené v tomto konaní, jeho žalobe nebolo možné vyhovieť, a preto ju súd v celom rozsahu zamietol.

10.9. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Keďže súd žalobu zamietol v celom rozsahu, možno konštatovať, že v konaní bola v celom rozsahu úspešná žalovaná. Žalovanej však nijaké trovy konania zo spisu nevyplývajú, preto jej súd nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal.

11. Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním v celom rozsahu napadol len žalobca, domáhajúci sa jeho zrušenia (a vrátenia veci na nové prejednanie súdu prvej inštancie) alebo jeho zmeny (tak, aby jeho žalobe bolo v plnom rozsahu vyhovené a aby mu bola priznaná aj náhrada trov celého konania), keď ako odvolacie dôvody uviedol dôvody vyplývajúce z ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f/, h/ a b/ CSP (Civilný sporový poriadok – zákon č. 160/2015 Z. z.). K neuvedeniu splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu pohľadávky a aplikácii § 565 druhá veta OZ uviedol, že s argumentáciou prvoinštančného súdu sa nestotožňuje, nakoľko nemá oporu v zákonnej úprave a odkláňa ho od princípu právnej istoty, ktorý by mal byť pri výklade právnej úpravy daný, pričom k uvedenému záveru súdu nemožno dospieť ani gramatickým, resp. teleologickým výkladom daného zákonného ustanovenia.

12. V texte odvolania ďalej uviedol nasledovné:

12.1. V poradí prvá z kumulatívnych zákonných podmienok ustanovuje, že právo na jednorazové splatenie pohľadávky bude mať veriteľ najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Ak zákonodarca označuje omeškanú splátku, má tým na mysli aj každú ďalšiu splátku, ktorá bude vnímaná ako prvá omeškaná splátka, napríklad v prípade, ak sa spotrebiteľ omešká s tromi po sebe idúcimi splátkami, rozhodujúca bude v poradí prvá omeškaná splátka. V poradí druhá kumulatívna podmienka je ustálená v rovine pozitívneho konania dodávateľa, ktorý je pred jednorazovým zosplatnením pohľadávky povinný spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní pred jednorazovým zosplatnením pohľadávky upozorniť spotrebiteľa na výkon tohto práva. Ak zákonodarca ustanovil povinnosť upozorniť spotrebiteľa, je dôležité, aby túto povinnosť dodávateľ splnil vzhľadom na zákonnú lehotu jednak uplynutia 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a jednak na zákonnú lehotu 15 dní pred vykonaním svojho práva. Upozornením má zákonodarca na mysli adresovanú písomnosť, ktorá sa musí nevyhnutne dostať do sféry dispozície spotrebiteľa, a z ktorej obsahu musí byť zrejme

jednak splnenie zákonných podmienok uplatnenia režimu, a jednak výslovné upozornenie spotrebiteľa na vykonanie práva dodávateľa podľa § 565 OZ a v súlade s odsekom 8 § 53 OZ. Nie je teda výslovne obsahovo stanovená podmienka určitosti právneho úkonu viazaná na presné označenie splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu úveru.

12.2. Čo sa týka obsahu upozornenia, ako aj zosplatňujúcej výzvy, žalobca teda popiera povinnosť uvedenia resp. označenia splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu pohľadávky. Zákonnou požiadavkou pre uplatnenie práva zosplatniť úver zo strany veriteľa je jednak dojednanie medzi veriteľom a spotrebiteľom, omeškanie so splátkou presahujúce dobu troch mesiacov a upozornenie na vznik oprávnenia výkonu tohto oprávnenia podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v lehote nie kratšej ako 15 dní. Dojednanie zosplatnenia úveru nebolo v tomto prípade sporné.

12.3. Z predloženého listinného dôkazu Aktuálneho stavu úveru (príloha žalobného návrhu), ktorý predstavuje predpis platobnej disciplíny žalovaného je zrejmé, s ktorou splátkou sa žalovaný dostal do omeškania.

12.4. Čo sa týka obsahu oznámenia (upozornenia), žalobca popiera neurčitost' právneho úkonu. Z upozornenia je zrejmé, z ktorého zmluvného vzťahu žalobca vychádza, čo zamýšľa a z akého dôvodu došlo k vzniku práva na zosplatnenie úveru. V uvedenom prípade interpretáciu neurčitosti gramatickým výkladom nemožno akceptovať. Zákonné ustanovenia je nutné vykladať najmä z prihliadnutím na ich účel. Účelom ustanovenia §53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bolo zamedzenie tzv. zrýchleného procesu výkonu práv veriteľa a zabezpečenie práva spotrebiteľa predísť strate výhody splátok dodatočným plnením v lehote nie kratšej ako 15 dní.

12.5. S ohľadom na logiku veci potom nedáva zmysel aby žalobca označoval potencionálnu zosplatňujúcu splátku a jej výšku v upozornení, pretože spotrebiteľia sú v omeškaní nie len viac ako tri mesiace, ale aj spravidla v omeškaní minimálne s tromi splátkami. Doplatením potencionálnej zosplatňujúcej splátky by si spotrebiteľia oprávnenie zosplatnenia len oddialili o mesiac, avšak by mu nezamedzili. Oznámenie celkovej čiastky v omeškaní, ktorá je uvedená v upozornení vychádza z účelu ustanovenia § 53. ods. 9, ktorým je najmä možnosť spotrebiteľa dodatočným plnením zabrániť reálnej strate výhody splátok.

12.6. Ak by zákonodarca zamýšľal ako podmienku určitosti tohto úkonu uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú má dôjsť k zosplatneniu pohľadávky, "expressis verbis" by túto podmienku stanovil. Tvrdenie žalobcu podporuje aj skutočnosť, že novelou platnou a účinnou ku dňu 01.11.2024 došlo k modifikácii ustanovenia § 53 ods. 9, zároveň zákonodarca v ustanovení § 53 ods. 10 spresnil podmienky potrebné na naplnenie výzvy podľa ustanovenia § 53 ods. 9, pričom jednoznačne uviedol čo musí byť vo výzve uvedené, a tým je uvedenie „sumy splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní.“ Je zrejmé, že tak právna úprava platná a účinná v čase uzavretia zmluvy so žalovaným, ako ani súčasná úprava ustanovenia § 53 ods.9 nestanovuje povinnosť uvedenia konkrétnej splátky v predmetnej výzve.

12.7. Rovnako sa nemožno stotožniť s argumentáciou súdu o nedostatočnej informovanosti dlžníka v kontexte odvrátenia zosplatnenia, z dôvodu, že nebola poskytnutá možnosť, aby po doručení predmetnej výzvy zmarilo prípadné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zaplatením konkrétnej splátky. Žalovaný ako dlžník, ktorý je účastníkom zmluvného vzťahu má vedomosť o výške mesačnej splátky, ktorú je zaviazaný uhrádzať, a preto i čiastočné plnenie pokiaľ by nebolo presne špecifikované je započítané na najstaršiu splatnú splátku, a tým pádom by sa žalovaný vyhovel zosplatneniu bez ohľadu nato, či je konkrétna splátka vo výzve uvedená alebo nie.

12.8. Čo sa týka neurčitosti obsahu výzvy (zosplatňujúcej) opätovne žalobca poukazuje na skutočnosť, že uvedenie splátky pre ktorú došlo k zosplatneniu pohľadávky nie je obligatórnou náležitosťou, ktorú by stanovoval zákon.

12.9. Podmienky vzťahujúce sa na obsah listín, ktorými je zabezpečovaný proces zosplatnenia pohľadávky, a ktoré uviedol v odôvodnení konajúci súd, nemajú tak v zákonnej úprave, v žiadnom vykonávacom právnom predpise ani v ustálenej rozhodovacej praxi súdov, ktoré nepovažujú žalobcom predložené listiny za neurčité. (ide o množstvo rozhodnutí, ktoré žalobca počíta v tisícoch).

12.10. Záverom žalobca dáva do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 11CoCsp/7/2023 zo dňa 30.03.2023, v ktorom k uvedenej problematike uviedol nasledovné:

„Nosnou odvolacou námietkou žalovaného bola tvrdená neurčitosť výzvy na zaplatenie, resp. oznámenia o zosplatnení úveru, na základe ktorých nebolo možné určiť, pre nezaplatenie ktorej splátky pristúpil žalobca k vyhláseniu úveru za predčasne splatný. Avšak, už súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí poskytol na uvedené odpoveď a tejto argumentácií nie je čo vytknúť. Okresný súd totiž správne upriamil pozornosť na ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, ktoré presnú špecifikáciu splátky, pre neuhradenie ktorej veriteľ k vyhláseniu mimoriadneho zosplatnenia úveru pristúpil, nevyžaduje; obdobný záver platí aj pri ustanovení § 53 ods.9 Občianskeho zákonníka. Predmetné ustanovenia veriteľa len časovo limitujú pri uplatňovaní jeho práva, a teda nie je na ľubovôli veriteľa, kedy k zosplatneniu pristúpi.

Čo sa určitosť právneho úkonu týka, za určitý je možné považovať prejav vôle, ktorého obsah je jasný, resp. jeho výkladom možno dospieť k spoľahlivému zisteniu prejavu vôle. Odvolací súd, prihliadajúc na výpis z úverového účtu, mal za preukázané, že žalovaný neuhradil splátku splatnú dňa 20.10.2019 (táto mala byť po zohľadnení odkladu splátok vo výške 489,53 Eur), sčasti uhradil splátky splatné dňa 20.11.2019 (vo výške 202,12 Eur) a dňa 20.12.2019 (vo výške 43,68 Eur); od januára 2020 až do zosplatnenia úveru žiadnu ani len čiastočnú úhradu nevykonal. Z obsahu výzvy na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 3.2.2020 vyplýva, že ku dňu vyhotovenia predmetnej výzvy bol žalovaný v omeškaní viac ako tri mesiace so zaplatením sumy 1.703,32 Eur, čomu zodpovedajú práve neuhradené splátky od októbra 2019 do januára 2020. Výzva na zaplatenie dlžnej čiastky je tak, s ohľadom na vyššie uvedené (ako aj na predpokladanú vedomosť spotrebiteľa o ním vykonaných úhradách) dostatočne jasná a určitá..“

12.11. Nemožno opomenúť ani rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 3CoCsp/38/2022 zo dňa 13.04.2023, v ktorom súd uviedol:

„ K otázke platnosti úkonu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 53 ods. 9 OZ, podľa ktorého musia byť kumulatívne splnené zákonné podmienky nielen podľa § 565, ale i podľa § 53 ods. 9 OZ, ktorý určuje aj ďalšie požiadavky, ktoré musia byť splnené, aby došlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti odvolací súd uvádza, že to znamená, že dlžník musí byť v omeškaní 3 mesiace po sebe, nie jeden mesiac, to jeho neplnenie musí trvať v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a musí byť ešte prítomná aj výzva zo strany veriteľa, v ktorej oznamuje dlžníkovi, že mieni vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru a poskytuje mu lehotu 15 dní na zaplatenie (inak úver zosplatní - poznámka spracovateľa). Musí byť teda naplnená lehota 15 dní, aby dlžník mal čas na to, aby zaplatil, ale lehota 15 dní nie je nutne spojená s tým, že 3 mesiace + 15 dní, na tom sa zhodli viaceré krajské súdy, že aj v rámci tých 3 mesiacov tá výzva môže byť zaslaná, podstatné je, aby dlžník mal lehotu 15 dní na zaplatenie dlhu. Musia byť teda kumulatívne splnené všetky podmienky, ak nie je splnená čo len jedna z nich, tak vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nebolo v súlade so zákonom. Pokiaľ ide o náležitosti výzvy, zákon neustanovuje, čo má obsahovať výzva a nesankcionuje prípadné nedostatky výzvy neplatnosťou zosplatnenia dlhu. Veriteľ musí vo výzve vyzvať dlžníka, ktorý je v omeškaní, aby plnil nie v kratšej lehote ako 15 dní, lebo inak nastane mimoriadne splatnosť úveru. Následne v žalobe musí veriteľ tvrdiť a preukazovať kumulatívne splnenie všetkých podmienok platného zosplatnenia dlhu podľa § 565 a 53 ods. 9 OZ, musí skutkovo popísať to, čo zákon vyžaduje a priložiť, resp. navrhnúť dôkazy. Teda vo výzve veriteľ nemusí určiť, s ktorou splátkou je spotrebiteľ v omeškaní. Lehota 15 dní je určená na zaplatenie dlhu a počítá sa od momentu doručenia výzvy dlžníkovi, nie od vyhotovenia výzvy.

12.12. V rozhodnutí NS SR zo dňa 30.01.2024 sp. zn. 1Cdo/123/2022, NS SR, poskytol posúdenie otázky určitosť výzvy – upozornenia, ktorá je predpokladom zosplatnenia úveru, pričom jeho stanovisko je odlišné od posúdenia rozhodnutia tunajšieho súdu v napadnutom rozsudku, nakoľko NS SR v uvedenom rozhodnutí uviedol :

„Dovolací súd sa nestotožňuje s názorom, ktorý prezentovali dovolatelia, že špecifikácia splátky, pre ktorú dochádza k zosplatneniu, by mala byť podmienkou platnosti predčasného zosplatnenia dlhu. Žiadnu takúto povinnosť (uviesť v zosplatnení konkrétnu splátku) zákon veriteľovi neukladá. Dovolací súd tiež nepovažuje za potrebné na tomto mieste viesť polemiku o tom, či je určenie splátky, ktorá vyvolala zosplatnenie, skutkovou alebo právnou otázkou (skutkovou otázkou nesporne je označenie takejto splátky vo výzve na zaplatenie alebo v samotnom zosplatnení; ak však tieto listiny vymedzenie relevantnej splátky neobsahujú, je jej určenie na účely začatia počítania premlčacej doby len právnym konštruktom).

12.13. V kontexte citovaného rozhodnutia NS SR teda možno konštatovať, že zo strany konajúceho súdu došlo k odklonu pri právnej interpretácii a výkladu sporných zákonných ustanovení OZ. Navyše žalobca, ako už vyššie uviedol predložil konajúcemu súdu listinu Aktuálny stav úveru, z ktorého je zjavná platobná disciplína žalovaného a v nadväznosti nato aj Upozornenie na zosplatnenie, z obsahu ktorého vyplýva výška dlžnej sumy, a teda pri výške mesačnej splátky je možné matematickým výpočtom dospieť k požadovanému záveru súdu.

12.14. Ak konajúci súd považoval presné označenie splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru za nevyhnutné pre rozhodnutie, mal žalobcu na vyjadrenie k tejto otázke vyzvať, v opačnom prípade možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý súdny proces, aj v kontexte nedodržania primeranej aplikácie ustanovenia § 300 CSP.

12.15. Navyše žalobca, ako už vyššie uviedol predložil konajúcemu súdu listinu Aktuálny stav úveru, z ktorého je zjavná platobná disciplína žalovaného a v nadväznosti nato aj Upozornenie na zosplatnenie, z obsahu ktorého vyplýva výška dlžnej sumy, a teda pri výške mesačnej splátky je možné matematickým výpočtom dospieť k požadovanému záveru súdu.

12.16. A nemožno opomenúť ani fakt, že upomínací súd, ktorý rozhodoval pred postúpením veci vyhodnotil nárok ako dôvodný, a teda mal zato že pohľadávka nie je premlčaná, z čoho možno usudzovať, že mu bola zrejmá splátka, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru.

12.17. Takéto rozhodnutie s ohľadom na prax a ustálenú rozhodovaciu judikatúru súdov možno považovať za arbitrárne a prekvapivé, v dôsledku čoho možno hovoriť aj porušení práva na spravodlivý súdny proces.

12.18. Konajúci súd zamietol žalobu v celku a nezaoberal sa otázkou dôvodnosti pohľadávky v rozsahu splátok splatných ku dňu rozhodovania súdu.

12.19. V prvom rade je potrebné uviesť, že titulom uplatnenia pohľadávky a nároku v konaní nie je tzv. „zosplatnenie“, ale úverová zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným.

12.20. Výška uplatneného nároku sa odvíjala od zosplatnenia pohľadávky, nie však samotný uplatnený nárok.

12.21. Konajúci súd sa má riadiť zásadou *lura novit curia* (lat. "súd pozná právo", teda nemá byť viazaný právnu kvalifikáciou uplatneného nároku zo strany žalobcu vo vzťahu k skutkovému stavu veci).

12.22. V kontexte uvedeného teda, ak aj by súd posúdil zosplatnenie ako neplatné, nemohol žalobcovi zamietnuť nárok na jednotlivé splatné splátky ku dňu vydania meritórneho rozhodnutia, nakoľko tým žalobcovi uprel nárok na pohľadávku, ktorá bola v tejto časti sp žalobca nemal produkovať skutkové tvrdenia, z ktorých by malo byť zrejmé, či došlo k platnému zosplatneniu úveru resp. určiť presnú splátku pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru. Žalobca počas celého konania vo svojich vyjadreniach produkoval také skutkové tvrdenia, ktoré reflektovali na sta konania a pasivitu žalovaného, a teda reflektoval na teóriu presúvania dôkazného bremena bremena skutkových tvrdení.

12.23. Žalovaný bol v celom konaní v otázke zosplatnenia pasívny, túto skutočnosť nenamietal, preto žalobca nebol povinný produkovať skutkové tvrdenia na platnosť zosplatnenia, nakoľko táto skutočnosť nebola v konaní sporná.

12.24. Žalobca poukazuje na rozhodnutie NS SR 4Obdo/36/2023 zo dňa 31.10.2024, v ktorom konajúci súd ohľadom priznania nároku jednotlivých splátok pri neplatnom zosplatnení úveru uveďol nasledujúce: „Zistiť vyššie opísané okolnosti, dovolací súd nevzhladol pochybenie v procesnom postupe súdu prvej inštancie, ani súdu odvolacieho, ktorý postup prvoinštančného súdu (síce v neprospech dovolateľov) potvrdil, ale toto svoje rozhodnutie riadne zdôvodnil.

Na doplnenie dovolací súd uvádza, že zmenou žaloby v zmysle § 140 ods. 1, 2 CSP je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo; zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností potvrdených v žalobe. V posudzovanom prípade nejde o „modifikovaný“ postup prvoinštančného súdu v konaní, nakoľko tento nepriznal žalobcovi ani viac, než

koľko uplatnil žalobným návrhom(a teda nejde o kvantitatívnu zmenu), ani mu nepriznal niečo iné, než čo by vyplývalo zo skutkového stavu zistiteľného z obsahu spisu (a teda nejde ani o kvalitatívnu zmenu). Podľa názoru dovolacieho súdu, v prejednávanej veci nešlo ani o podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe. Ako je uvedené vyššie, žalobca svoj nárok odvodzuje od zmluvy o úvere, ktorý sa žalovaní zaviazali splatiť v 48-ich mesačných splátkach vo výške 141,40 eur; z predložených listín súd zistil, že žalovaní na splatenie úveru uhradili 2.333,40 eura, ktorú okolnosť žalovaní v konaní nepopreli, zároveň nepreukázali, že žalobcovi po vyhlásení okamžitej splatnosti ponúkli akékoľvek čiastkové plnenie, o ktoré by sa žalobcom v žalobnom petite uplatnený dlh vo výške 4.456,80 eura znížil. Súd prvej inštancie zohľadnil neúčinnosť žalobcovho oznámenia o okamžitej splatnosti úveru, ktorá okolnosť sa premietla do nepriznania časti úrokov z omeškania, ktoré žalobca požadoval z celej sumy nesplateného úveru po neúčinnom predčasnom zosplatnení úveru. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal z dôkaznej situácie vyplývajúcej z obsahu spisu, a to tak listinných

dôkazov založených v spise, vrátane žaloby aj jeho písomných príloh, ako aj výpovedí na pojednávaní súdu prvej inštancie, konanom 25. apríla 2024, ktorého sa zúčastnila konateľka žalovaného v 1. rade a zároveň žalovaná v 2. rade a právny zástupca žalovaných. Žalovaní cestou svojho právneho zástupcu v rámci záverečnej reči zotrvali na svojom návrhu žalobu zamietnuť tvrdiac, že žalobca nemal dôvod úver zosplatiť a požadovať tak celé plnenie a že v dôsledku oznámenia okamžitej splatnosti žalovaní nemali možnosť úver uhrádzať v splátkach. Z výsluchu právneho zástupcu žalovaných a jeho záverečnej reči nevyplývalo, že by veriteľovi, t. j. žalobcovi, akékoľvek čiastkové plnenie dlhu ponúkli.

Prekročením návrhu a porušením dispozičného princípu by bolo podľa názoru dovolacieho súdu priznanie iného plnenia, ako toho, ktoré žalobca v žalobnom petite požadoval alebo priznanie plnenia na základe iného skutkového stavu, ako toho, ktorý tvrdil žalobca v žalobe a bol predmetom dokazovania v súdnom konaní (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/1934/2001 z 31. júla 2003). V danom prípade skutočnosť, že žalovaní ani do dňa rozhodnutia prvoinštančného súdu svoj dlh vyplývajúci zo zmluvy o úvere ani čiastočne nesplátili, vyplynul - ako je už uvedené vyššie - z obsahu spisu. Súd preto žalobu obsahovo, či už kvantitatívne alebo kvalitatívne nerozšíril, nepriznal viac, než bolo žalobou uplatnené a pokiaľ aj áno, v danej časti súd žalobu zamietol.“

13. Vyjadrenie k podanému odvolaniu zo strany žalovanej podané nebolo.

14. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania žalobcu dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písmeno c/ CSP zrušiť (a vec podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, vrátane trov celého konania) z dôvodu, že daný skutkový stav veci – sporu sčasti nesprávne právne posúdil a následne potom nevykonal a nevyhodnotil dokazovanie k preukázaniu výšky splatného dlhu žalovanej.

15. Odvolací súd sa síce stotožnil s právnym záverom prvoinštančného súdu uvedeným zhora v bodoch 10.4. až 10.6. o tom, že platnosť zosplatenia vyžaduje v predchádzajúcej výzve veriteľa konkretizáciu splátky, pre ktorú ako omeškanú mieni úver zosplatiť. V tejto otázke (požiadavke) panuje ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR (článok 2 ods. 2 CSP, ktorou označené rozhodnutia odvolacích súdov nie sú) vyjadrená naposledy tým, že dňa 04.06.2025 prijalo občianskoprávne kolégium (pod č. 21) rozhodnutie (na zverejnenie do Zbierky stanovísk a rozhodnutí, vychádzajúce z uznesenia 6Cdo/152/2022 zo dňa 13.02.2022) s právnou vetou:

„Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 OZ)“.

Odvolací súd sa s ohľadom na charakter predmetného sporu ako spotrebiteľského nestotožnil s argumentáciou odvolateľa o tom, že prvoinštančný súd mal a mohol splátku určiť z listiny „Aktuálneho stavu úveru“ a že mal povinnosť ho vyzvať na vyjadrenie k tejto otázke - napriek jeho vedomej a ospravedlnenej neúčasti na pojednávaní, respektíve že pri pasivite žalovaného a akceptujúceho postupu upomínacieho súdu nemal on vôbec povinnosť produkovať skutkové tvrdenia na platnosť zosplatenia.

16. Odvolací súd sa však nestotožnil s právnym záverom prvoinštančného súdu v bodoch 10.7. a 10.8., keď sa stotožnil s odvolacou argumentáciou žalobcu uvedenou v bodoch 12.18 až 12.22., podporenou označeným rozhodnutím v bode 12.24.(citované sú body 39. a 41. z odôvodnenia označeného

rozhodnutia), keď poukazuje na tiež na body 15. a 15.1. z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/317/2021 zo dňa 28.9.2022 v znení:

Dovolaiteľka ďalej namietala, že odvolací súd rozhodol v spore „ultra petitum“, keď žalobkyni priznal nárok z titulu úhrady zmluvne dohodnutých splátok, hoci ona žiadala o priznanie zosplatneného úveru ako celku a to bez zmeny žaloby vo vzťahu ku skutkovým okolnostiam. Aj túto námietku vyhodnotil dovolací súd ako neopodstatnenú. Žalobný návrh (petit) je obligatórnou náležitosťou žaloby (§ 132 ods. 1 CSP). Súd je viazaný týmto žalobným návrhom, čo znamená, že ho nemôže prekročiť a prisúdiť viac, než čoho sa strany domáhajú (tzv. zásada „ne ultra petitum“). Z dispozičného princípu vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. V prejednávanej veci odvolací súd neporušil zásadu „ne ultra petitum“, pretože rozhodol v intenciách žalobného návrhu a priznal žalobkyni len tú žalovanú peňažnú pohľadávku, ktorej sa v spore domáhala. Nedošlo ani k prekročeniu výšky v spore uplatnenej pohľadávky, ale ani k prekročeniu vymedzeného predmetu konania z hľadiska skutkových okolností. Samotným zosplatnením dlhu sa totiž nezmení podstata a ani existencia zmluvného nároku, ktorý aj po zosplatnení vychádza stále z rovnakého skutkového a právneho základu (t.j. zmluvy o pôžičke, porušenia povinnosti žalovaným plniť). Dôsledkom zosplatnenia teda nie je zánik či zmena záväzku ako takého, dlžníkovi stále ostáva povinnosť plniť v rovnakom rozsahu, následkom zosplatnenia je len zmena splatnosti záväzku a vznik práva veriteľa žiadať splnenie celého dlhu naraz. O to skôr ostáva zachovaná pohľadávka veriteľa v prípade, ak zosplatnenie nebolo platné a nárok veriteľa bolo potrebné posudzovať bez ohľadu na zosplatnenie podľa pôvodných zmluvných dojednaní. Navyše otázka posúdenia splatnosti pohľadávky a počiatku plynutia premičacej doby predstavuje otázku právnú, ktorú súd posudzuje v rámci zásady „iura novit curia“ teda „súd pozná právo“. Ak teda odvolací súd dospel k záveru, že zosplatnenie dlhu nebolo platné, preto posudzoval premičanie z pohľadu pôvodných zmluvných dojednaní, teda bez ohľadu na tvrdené zosplatnenie, nedošlo k neprípustnému prekročeniu žalobného petitu, ale len k aplikácii práva na zistený skutkový stav.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu, vychádzajúceho aj z označených rozhodnutí (v bodoch 12.24. a 16.), je povinnosťou prvoinštančného súdu posúdiť celý žalovaný nárok a teda - aj po vzhľadnutí neplatnosti zosplatnenia nároku - stále skúmať nárok žalobcu (v časti) na splátky úveru už splatné ku dňu rozhodovania (vrátane ich príslušenstva), ktorý nárok stále skutkovo zodpovedá vymedzeniu predmetu konania sporu po skutkovej stránke a tvorí tak tiež aj súčasť (sumy) žalobného petitu (nie je preto jeho zmenou) a ktorý nárok pôvodný veriteľ stále má bez ohľadu na ne/zosplatnenie celého zostatku úveru. Inak povedané, pokiaľ žalobcovi z hľadiska právneho posúdenia nesvedčí právny nárok na celý ním žalovaný nárok, neznamená to zmenu skutkového stavu sporu a nemožnosť priznať mu časť preukázaného nároku, respektíve nároku na ktorý právny titul nesporne má. Treba tiež prihliadať na právne dôsledky zamietajúceho rozhodnutia pre ďalšie spory s rovnakým skutkovým základom (prekážka veci rozhodutej, premičanie...) a na to, že ani procesná úprava sporov zo spotrebiteľských a iných úverov neumožňuje osobitný prístup v rozhodovaní . Prvoinštančným súdom označené rozhodnutie 4Cdo/85/2021 treba, s ohľadom na zhora uvedené iné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, považovať len za jednorazové vybočenie z jeho rozhodovacej praxe (pred a po ňom) .

18. V ďalšom konaní preto prvoinštančný súd, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (pokiaľ nenastane situácia ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít), opätovne posúdi uplatnený nárok žalobcu v celom jeho predmete žaloby a v spore znova rozhodne, vrátane trov celého sporu.

19. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď svoje rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).